

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 sierpnia 2013 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesław Pędziwiatr
Sędziowie:	SSA Tadeusz Kielbowicz (sprawozdawca) SSA Stanisław Rączkowski
Protokolant:	Anna Dziurzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Teresy Łozińskiej - Fatygi

po rozpoznaniu w dniu 7 sierpnia 2013 roku

sprawy **M. W.**

oskarżonej z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 225 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżoną

od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy

z dnia 15 kwietnia 2013 r. sygn. akt III K 34/12

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonej M. W. w ten sposób, iż w pkt I części dyspozytywnej przyjmuje wartość przywłaszczonego mienia na kwotę nie mniejszą niż 386.618 (trzysta osiemdziesiąt sześć tysięcy sześćset osiemnaście) złotych, a okres próby warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności określony w pkt IV skraca do lat 2 (dwóch);

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa zwrot wydatków w kwocie 20 złotych za postępowanie odwoławcze oraz wymierza jej opłatę 300 złotych za drugą instancję.

UZASADNIENIE

M. W. została oskarżona o to, że:

I. w dniu 9 czerwca 2011 r. w G. przywłaszczyła sobie powierzone jej mienie znacznej wartości w postaci prasy zwijającej (...) Z-569/1 (...) rok produkcji 2008, nr fabryczny (...) o wartości 60.878,00 zł, owijarki (...) rok produkcji 2008 o wartości 27.328,00 zł. nośnika (...) nr fabryczny (...), rok produkcji 2008 o wartości 3.538,00 zł. ciągnika rolniczego (...) rok produkcji 2008, nr seryjny (...) o wartości 364.780,00 zł i koparko – ładowarki (...) model (...)

nr seryjny (...), rok produkcji 2008 o wartości 316 712,00 zł. na szkodę (...) Spółka z o.o. z/s w W. przy czym łączna wartość szkody wyniosła 773 236,00 zł.

tj o przestępstwo określone w art. 284 § 2 kk w zw. 294 § 1 kk

II. w okresie od dnia 18 października 2010 roku i do 16 listopada 2010 roku, w G. woj. (...), działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, udaremniła przeprowadzenie czynności kontrolnych inspektorowi pracy Państwowej Inspekcji Pracy, poprzez zaniechanie przedłożenia żądanych dokumentów pracowniczych, co uniemożliwiło przeprowadzenie kontroli, zmierzającej do ustalenia stanu przestrzegania przepisów prawa pracy w przedsiębiorstwie (...) z siedzibą w G.

tj. o przestępstwo z art. 225 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

Sąd Okręgowy w Świdnicy w wyroku z 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt III K 34/12, wydał następujące rozstrzygnięcie:

I. oskarżoną M. W. uznał za winną tego, że po dniu 9 czerwca 20112 roku i nie później niż dnia 30 listopada 2011 roku w G. przywłaszczyła sobie rzeczy ruchome w postaci:

1) prasy (...) – (...) o wartości 60.876 złotych powierzonej jej na podstawie umowy leasingu nr (...) z dnia 22 lipca 2008 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

2) owijkarki (...) o wartości 27.328 złotych powierzonej jej na podstawie umowy leasingu nr (...) z dnia 22 lipca 2008 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

3) nośnika (...) S. o wartości 3.538 złotych powierzonego jej na podstawie umowy leasingu nr (...) z dnia 22 lipca 2008 roku przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

4) ciągnika rolniczego N. H. (...) o wartości 364.780 złotych powierzonego jej na podstawie warunkowej umowy przewłaszczenia (stanowiącej część umowy pożyczki nr (...) z dnia 18 marca 2009 roku) przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

5) koparki-ladowarki (...) o wartości 316.712 złotych powierzonego jej na podstawie warunkowej umowy przewłaszczenia (stanowiącej część umowy pożyczki nr (...) z dnia 29 kwietnia 2009 roku) przez (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w W.,

stanowiące mienie znacznej wartości w wysokości 773.236 złotych na szkodę (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., to jest popełnienia występku z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. wymierzył jej karę 1 (jednego) roku i 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. oskarżoną M. W. uznał za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie II części wstępnej wyroku przyjmując, że był on popełniony w okresie od dnia 18 października 2010 roku do dnia 8 listopada 2010 roku, to jest występku z art. 225 § 2 k.k. w związku z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 225 § 2 k.k. wymierzył jej karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności,

III. na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonej M. W. karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności,

IV. na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 punktu 1) k.k. warunkowo zawiesił wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w stosunku do oskarżonej M. W., ustalając okres próby na 5 (pięć) lat,

V. na podstawie art. 627 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 punktu 4) ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (j. t., Dz. U. nr 49 z 1983 roku, poz. 223 ze zm.) zasądził od oskarżonej M. W. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe z tytułu wydatków w kwocie 1.882 złotych oraz z tytułu opłaty w kwocie 300 zł.

Wyrok powyższy w całości zaskarżył obrońca oskarżonej, który powołując się na przepisy art. 427 § 2 k.p.k. i 438 pkt 3 k.p.k. podniósł w apelacji następujące zarzuty:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oskarżona przywłaszczyła rzeczy wymienione w punkcie I zaskarżonego wyroku stanowiące własność (...) Finanse Sp. z o.o. w W. o łącznej wartości 773.236 zł;
2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że oskarżona działała z góry powziętym zamiarem w celu uniemożliwienia inspektorowi PIP przeprowadzenia kontroli będącej pochodną m.in. dowolnego ustalenia, że oskarżona o wezwaniach do przedłożenia dokumentacji pracowniczej wiedziała.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanych jej czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Świdnicy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonej M. W. nie zasługuje na uwzględnienie.

W uzasadnieniu apelacji obrońca oskarżonej kwestionując ustalenia Sądu „meriti” zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, główny nacisk kładzie na to, iż jego zdaniem oskarżonej nie można przypisać sprawstwa i winy odnośnie obu przypisanych jej w zaskarżonym wyroku czynów, przede wszystkim z tego powodu, iż nie wiedziała on o wypowiedzeniu umowy leasingu i pożyczki oraz o żądaniu przez inspektora PiPu przedłożenia dokumentacji pracowniczej W. S..

W związku z tym obrońca oskarżonej podnosi w apelacji m.in., iż:

- „o wypowiedzeniu umów leasingu oraz umów pożyczki oskarżona nie wiedziała”;
- „nie ma żadnego oparcia w materiale dowodowym teza aby oskarżona miała włączyć przedmiotowe rzeczy ruchome do swego majątku, kosztem majątku pokrzywdzonej”;
- „pełnomocnictwo do odbierania poczty kierowanej do oskarżonej, nie może stanowić dowodu na okoliczność, że korespondencja ta docierała finalnie do oskarżonej;
- „oskarżona przyznaje, że doszło do nieudostępnienia PIP żądanej dokumentacji, przyczyną było podobnie jak wyżej, że żądania te odbierane przez ojca oskarżonej nie docierały do niej, a nie przebywała ona w tym okresie na terenie Polski” (cytaty z uzasadnienia apelacji).

Przed przejściem do merytorycznych rozważań celowe wydaje się przypomnienie, iż zgodnie z treścią art. 138 k.p.k. strona przebywająca za granicą ma obowiązek wskazać adresata w kraju, a w razie nieuczynienia tego pismo wysłane na ostatni znany adres w kraju uważa się za doręczone. Z kolei art. 139 k.p.k. stanowi, iż jeżeli strona nie podając nowego adresu zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym adresem, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone. Strona nie może powoływać się na nieotrzymanie pisma sądu jeżeli będąc zawiadomiona o jego nadejściu nie zgłasza się po jego odbiór. Nie może także zasłaniać się nieotrzymaniem zawiadomienia telefonicznego, gdyż zawiadomienia tego nie odczytuje z aparatury rejestrującej nadesłany tekst (tak m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z 20 października 1998 r., sygn. akt: III Kz 182/98 – OSP 1/1999, poz. 13). Takie zasady obowiązują w postępowaniu karnym i niedostosowanie się do nich spowodowało m.in. zarządzenie poszukiwań i zawieszenie postępowania przygotowawczego wobec oskarżonej, a następnie wydanie przez

Sąd Okręgowy w Świdnicy na rozprawie w dniu 16 maja 2012 r. postanowienia o jej tymczasowym aresztowaniu i zarządzeniu poszukiwań w trybie art. 279 § 1 k.p.k.

Przechodząc do realiów rozpatrywanej sprawy należy stwierdzić, iż winę oskarżonej M. W. odnośnie popełnienia obu przypisanych jej w zaskarżonym wyroku czynów, można przypisać tylko w przypadku gdy dotarła do niej wiadomość o treści pisma spółki (...) z 7 czerwca 2011 r. wysłanego 9 czerwca 2011 r. i powiadamiającego o ostatecznym wypowiedzeniu umów leasingowych o numerach (...) oraz umów pożyczek o numerach (...) oraz gdy wiedziała o próbkach skontaktowania się z nią inspektora PIPu D. K. i treści wysyłanej przez niego do oskarżonej korespondencji z żądaniem udostępnienia w celu kontroli dokumentacji pracowniczej W. S..

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ustalenia, iż oskarżona M. W. o treści tej korespondencji wiedziała, i że została ona jej przekazana przez ojca R. W.. Na stronach 12-15 uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd „meriti” w sposób obszerny i logiczny stwierdził jakie okoliczności i dowody przemawiają za tym, że oskarżona miała pełną świadomość o wycofaniu się leasingodawcy z umów leasingu i pożyczek oraz o żądaniu inspektora PIPu udostępnienia dokumentacji pracowniczej W. S. w celu przeprowadzenia kontroli.

Skarżący w uzasadnieniu apelacji praktycznie nie odnosi się do żadnego z ustaleń poczynionych przez Sąd „meriti” w powyższym zakresie, a kwestionuje je jedynie z tego powodu, iż oskarżona nie przyznaje się do winy odnośnie popełnienia obu przypisanych jej czynów i zaprzecza jakoby miał świadomość treści przedmiotowej korespondencji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, iż oskarżona M. W. przyjęła taką właśnie linię obrony. Sąd ten przyjmując, iż odbierane przez ojca przesyłki (co jest bezsporne), trafiały do oskarżonej zasadnie stwierdza, że „w przeciwnym wypadku wybrany przez nią sposób odbierania korespondencji byłby uniwersalnym sposobem unikania przykrych konsekwencji z niej wynikających” (cytat z uzasadnienia – str. 14). Nie ulegają wątpliwości dalsze ustalenia Sądu Okręgowego w tym zakresie. Jeśli chodzi o kwestię udaremnienia kontroli Państwowej Inspekcji Pracy, to bezspornym jest, iż ojciec oskarżonej rozmawiał z inspektorem pracy D. K., pokwitował odbiór jego korespondencji z żądaniem udostępnienia dokumentacji w celu kontroli i że następnie jak zeznał w toku przesłuchania w Komisariacie Policji w G. w dniu 10 czerwca 2011 r. „Te pisma z PiP zostały przeze mnie przekazane córce” (k.172). W toku kolejnego przesłuchania w dniu 9 listopada 2011 r. (k.214) ojciec oskarżonej częściowo zmienił swoje zeznania stwierdzając, iż korespondencję przekazywał córce, bądź jej konkubentowi M. D. i nie ma pewności czy pisma z PiP przekazywał córce, to jest oskarżonej czy też M. D.. Sąd Okręgowy wobec śmierci R. W. i niemożności zweryfikowania tych jego depozycji, prawidłowo uznał, iż korespondencja adresowana do córki, a przez niego odbierana, była jej przekazywana. Było to też obowiązkiem R. W. ustanowionego przez córkę pełnomocnikiem do odbioru korespondencji. Z wyżej cytowanych zeznań świadka R. W. złożonych na karcie 214 wynika, iż stara się on chronić córkę przed ewentualnymi konsekwencjami karnymi. Podał on w toku tego przesłuchania m.in., iż nie zna adresu córki w Niemczech oraz, że nie ma z nią kontaktu i nie wie kiedy córka przyjedzie do Polski. W podobny sposób R. W. oświadczył świadkowi W. S. (k.133-134, 136-138). O tym, że R. W. miał stały kontakt z córką i że przekazywał jej korespondencję, świadczą m.in. zeznania świadków K. B. (k.431-433) i M. D. (k.577-578). Zdaniem świadka M. D. oskarżona kontaktowała się z ojcem co najmniej dwa razy w tygodniu. Z zeznań przyrodniego brata oskarżonej M. P. W. wynika, iż ojciec, to jest R. W. przed śmiercią oświadczył mu, że są bankrutami i „obciążył M. za to co się stało” (k.533-536).

Do żadnej z wyżej omówionych okoliczności skarżący nie odnosi się w ogóle w apelacji, ograniczając się jedynie do niepopartej żadnymi racjonalnymi argumentami polemiki z ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

W związku z tym Sąd Apelacyjny w pełni podzielił ustalenia Sądu „meriti” w poniższym zakresie, iż oskarżona miała pełną świadomość o treści korespondencji skierowanej do niej przez spółkę (...) i inspektora Państwowej Inspekcji Pracy.

W uzasadnieniu apelacji obrońca oskarżonej podnosi, iż „Istotnym w sprawie jest fakt, że wszystkie rzeczy finalnie trafiły do pokrzywdzonej na skutek dobrowolnych działań oskarżonej”. Wydaje się, że skarżący podnosząc to usiłuje wywieść wniosek, iż nie doszło do przestępstwa przywłaszczenia ze strony oskarżonej. Z powyższym twierdzeniem

nie sposób się zgodzić. Po pierwsze nie polega ono na prawdzie. Bezsprzeczne jest, iż oskarżona przez dłuższy czas nie chciała ujawnić miejsca przechowywania wymienionych w punkcie I części dyspozytywnej wyroku przedmiotów leasingu i pożyczki, które w chwili wycofania się spółki (...) stały się wyłącznie własnością tej spółki, i powinny być natychmiast wydane właścicielowi. Oskarżona używała tych rzeczy jak swoich i prawdopodobną przyczyną odmowy wydania rzeczy było to, że jak prawidłowo ustala Sąd Okręgowy (strona 5 uzasadnienia), że spłaciła już (informując o tym brata) 75-80 % związanego z tymi rzeczami zadłużenia i nie da się komornikowi „robić w balona”. Oskarżona ukrywała sprzęt m.in. koparko-ładowarkę wywiozła do W., a ciągnik do S. gdzie pracował na nim świadek A. S.. Nie ulega wątpliwości, iż po wezwaniu do zwrotu maszyn oskarżona używała ich w dalszym ciągu jak swoich. Bezsprzeczne w sprawie jest, iż po ustnym przedstawieniu zarzutów w Prokuraturze w dniu 27 lutego 2012 r. (k.249-251) co najmniej do 9 marca 2012 r. oskarżona M. W. w żaden sposób nie kontaktowała się ze Spółką (...) w celu ewentualnego zwrotu maszyn, a miejsce ich przechowywania wskazała dopiero słuchana na rozprawie sądowej w charakterze oskarżonej.

W związku z powyższym Sąd „meriti” prawidłowo ustalił, iż oskarżona działała z zamiarem kierunkowym przywłaszczenia maszyn stanowiących przedmiot leasingu i pożyczki, chcąc je zatrzymać wbrew woli właściciela to jest Spółki (...). W tym względzie należy przytoczyć słuszny pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 30 września 1998 r., sygn. akt: II AKa 190/98, KZS 1998, Nr 10, poz. 27), iż odmówienie oddania maszyn wydanych w ramach leasingu, dowodzi o zamiarze przywłaszczenia sobie ich wartości.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podnosi, iż „nie jest również wiadomym w oparciu o jakie dowody lub przesłanki Sąd I instancji ustalił, że oskarżona działała z góry podjętym zamiarem w celu uniemożliwienia kontroli (należy mniemać z zamiarem kierunkowym)” (cytat z uzasadnienia apelacji). W związku z tym należy zauważyć, iż wbrew temu co podnosi obrońca przestępstwo z art. 225 § 2 k.k. nie musi być popełnione z zamiarem kierunkowym. Stanowi ono czyn umyślny, który może być popełniony w obu formach zamiaru. Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu „meriti” zawarte na stronie 15 „in fine” uzasadnienia zaskarżonego wyroku, również w przedmiocie przyjęcia przez ten Sąd do czynu określonego w punkcie II części dyspozytywnej wyroku przepisu art. 12 k.k.

W związku z powyższym Sąd Apelacyjny uznał, iż Sąd Okręgowy w Świdnicy przeprowadził w sprawie wszystkie dostępne dowody, a następnie ocenił je w sposób swobodny z zachowaniem reguł określonych w art. 7 k.p.k. Skarżący w apelacji zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych i odmiennie oceniając materiał dowodowy nie wykazał jakich konkretnych uchybień w świetle wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się Sąd „meriti” w dokonanej ocenie materiału dowodowego.

Z tych względów Sąd Apelacyjny nie uwzględnił zarzutów i wniosków zawartych w apelacji obrońcy oskarżonej M. W..

W uzasadnieniu apelacji obrońca oskarżonej zakwestionował przyjętą przez Sąd „meriti” wartość przywłaszczonych przez oskarżoną maszyn w kwocie 773.236 zł. Faktem jest, iż kwota ta została przyjęta w ślad za aktem oskarżenia w sposób bezkrytyczny. Bezsprzeczne jest, iż jak wynika z dokumentów leasingowych, jest to kwota na którą składa się cena zakupowa przywłaszczonych maszyn wraz z VATem. Nie została uwzględniona zatem kwota ich amortyzacji. W tej sytuacji Sąd „meriti” przyjmując cenę zakupową z VATem popełnił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za postawę wyroku, ale zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie miał on wpływu na jego treść. Sąd Apelacyjny uznał za niecelowe ewentualne powoływanie biegłego w celu wyliczenia wartości przedmiotowych maszyn w chwili ich przywłaszczenia. W toku rozprawy odwoławczej obrońca oskarżonej kierując się przepisami dotyczącymi odliczenia amortyzacji środków trwałych oraz przyjętą powszechnie praktykę określił stopę amortyzacji na 50 % to jest na połowę wartości maszyn przyjętą przez Sąd Okręgowy, to jest na kwotę 386.618 zł. Sąd Apelacyjny w pełni zgodził się z tym stanowiskiem, mając nadto na względzie, iż nawet przyjęcie większego zużycia tych maszyn (choć wydaje się to nieprawdopodobne) ich wartość z pewnością będzie dużo większa niż 200.000 zł, co w dalszym ciągu zgodnie z treścią art. 115 § 5 k.k. stanowiło będzie mienie znacznej wartości, również w rozumieniu art. 294 § 1 k.k. Przyjęcie przez Sąd Apelacyjny powyższej kwoty nie miało wpływu na stopień winy oskarżonej, kwalifikację prawną przypisanego jej w punkcie I części dyspozytywnej wyroku czynu oraz na wymiar kary. Jednakże kierując się prognozą kryminologiczną wobec oskarżonej obniżono wyznaczony jej na podstawie art. 70 § 1 pkt 1 k.k. okres próby warunkowego zawieszenia do lat 2 (dwóch).

Z tymi zmianami Sąd Apelacyjny w pozostałej części utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 627 k.p.k. w związku z art. 636 § 1 k.p.k. i art. 634 k.p.k. oraz art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983 r., nr 49, poz. 223, z późniejszymi zmianami).